

La imaginació el va portar a canviar els noms dels fills, a casa. “Jo no em dic Isona, em dic Lluïsa, però ell em deia així. En el meu cas perquè hi havia molts llúisos a la família i així em distingien. Un germà era en Panxuliu, un altre l’Indiet i una germana, la Marineta, per la cançó de Brassens. I del cotxe en dèiem el cogombre.”

Pragmàtic. La tendència d’alguns homes actius, creatius i idealistes, com era ell, els porta a vegades a ser una

“A casa ens va encomanar la preocupació pel disseny dels objectes. Sabia que el disseny servia per a millorar la qualitat de vida.”

La tendència d’alguns homes idealistes i de molts mecenes és de ser temerari, fins al punt de comprometre l’economia familiar. No va ser el seu cas. “No era el mecenes clàssic. Feia moltes coses i havia de gastar, però no ho feia alegrement. Pagava moltes coses, però no era l’únic. Tenia accionistes. Com l’arquitecte Moragues

Pensava que la catalanitat havia d’anar acompanyada de la modernitat, i tenia una visió clara de què calia fer pel país

mica bufanúvols, inconstants, imprevisibles. No era el seu cas. “Era pràgmat”, diu la Isona. “Les idees, deia, són núvols, cal fer-los baixar.”

A la vida d’Ermengol Passola es va produir un fet que, segons la seva filla, va ser determinant per a entendre aquest pragmatisme.

“El pare queda orfe de pare a 14 anys. Li hauria agradat d’estudiar filosofia i lletres, però no ho pot fer. S’ha de posar a treballar: és el germà gran i en té set al darrere. Com que dibuixava molt i molt bé va començar a dibuixar mobles i ben aviat va poder obrir una botiga.”

El negoci li va permetre de viatjar molt i va veure com els europeus del nord es modernitzaven mentre que aquí vivíem en un altre món.

“Això li va fer veure que la catalanitat havia d’anar de bracet de la modernitat. Tria el nom de Cova del Drac perquè li fa pensar en els *drugstores* d’Anglaterra. No volia fer la Taverna d’en Mallol. Si veus què ha passat al Rosselló, deia, veuràs botifarres i barretines, però no s’hi parla català.”

La modernitat, per a Ermengol Passola, passava per les cobertes dels discos de les discogràfiques que va fundar, Edigsa i Concèntric. S’ha dit que gràcies a les il·lustracions de les cobertes dels discos de les seves productores, el pop-art va entrar al nostre país. I també va passar per iniciatives com la fundació de l’Associació de Dissenyadors Industrials.

i Gallissà, molt amic seu. Impulsava moltes coses, però sabia que havia de garantir l’estabilitat de la seva empresa. Ara bé, quan li sobraven els diners, aquests diners eren per donar-los. Nosaltres vam tenir una educació molt austera. Li feia angúnia l’ostentació. Dormíem en lliteres. Tampoc no ens va faltar res d’allò que es podia considerar imprescindible, llavors, com un cotxe o una segona residència, un mas a la Costa Brava, a la vall d’Aro.”

I pel que fa a les activitats clandestines, pensa que sí, es posava en situacions de risc, de ser detingut i multat, “però no era un temerari: prenia unes mesures de seguretat molt fortes. Tenia un amic a Correus, un vell anarquista, que li obria les saques i això li permetia d’enviar els sobres clandestins sense que la policia se n’assabentés. Jo l’havia ajudat a ensobrar. He ensobrat moltes coses, a part de discos.”

Els fills, més d’una vegada, van col·laborar en aquestes tasques, més enllà de la campanya Galinsoga. “Ens duia tots, de petits, ben vestidets, a fer de pantalla, quan llançava papers.”

Mai no va formar part de cap partit. En totes les activitats, escriu Triadú, l’ha guiat una idea clara de catalanitat, de nacionalisme, sense una adscripció política concreta, però amb una visió clara i precisa de què cal fer per tal de dur endavant el país.

Lluís Bonada

Discos Castelló ha sofert una caiguda de les vendes del 50% en dos anys. L’empresa ha presentat concurs de creditors voluntari que afecta quatre botigues. Dos establiments del carrer de Tallers i un de Sant Cugat no en resulten afectats.

Les vendes de discs cauen d’un 38% de mitjana cada any als Països Catalans, i les descàrregues d’internet retallen d’un 10% la facturació de les discogràfiques. Discos Castelló SA, una marca històrica de Barcelona, ha presentat un concurs de creditors voluntari per evitar el tancament definitiu.

La pirateria clava el garfi a Discos Castelló

La venda de discos il·legals al carrer creix. Tot i l'augment de controls de la policia, el 20% dels ciutadans compren habitualment CD pirates. D'una altra banda, el mercat de la música digital legal a través d'internet o del mòbil ha crescut d'un 24%. En tots dos casos, el gran perjudicat és el distribuïdor, és a dir, el botiguer, si bé les discogràfiques no poden compensar amb la venda a internet les pèrdues que origina la pirateria. Els darrers anys, als Països Catalans les vendes de CD a les botigues han caigut un 38% de mitjana, i ja hi ha les primeres víctimes. "La pirateria ens ha

destrossat, i la venda a majoristes ja feia temps que anava malament." Així explica el gerent de Discos Castelló SA, Antoni Castelló, la situació a què ha arribat aquesta empresa familiar per a presentar un concurs voluntari de creditors als jutjats mercantils de Barcelona. L'empresa emblemàtica —que va néixer a Barcelona el 1933— arrossega dos anys de dura crisi a causa de la descàrrega massiva de música d'internet i del *top manta*.

De fet, l'any passat, Discos Castelló ja va clausurar dos establiments que tenia en centres comercials, després d'haver tancat un exercici del 2007

amb una caiguda de la facturació del 25%, que van portar pèrdues de 827.504 euros. El 2008 s'ha tancat amb una altra caiguda del 25%.

La situació concursal afecta quatre botigues, dues als centres comercials Gran Via II i La Maquinista, i dues més a tocar del mercat de Santa Caterina i al carrer de Tallers, 79, a més de la divisió majorista, molt perjudicada pel tancament d'un bon nombre de botigues tradicionals.

Intentar salvar-se. El concurs voluntari de creditors no implica el tancament definitiu de les botigues, sinó que respon a la necessitat de regular el repartiment de les pèrdues quan no pot fer front als deutes. La finalitat, doncs, és organitzar les finances de l'empresa concursant per tal d'aconseguir creditors.

Discos Castelló vol remuntar el negoci; per això ha acompanyat el concurs voluntari d'un pla de viabilitat que li ha de permetre de mantenir les quatre botigues i els 24 treballadors (el 2007, en tenia 60). El pla inclou un intent de diversificar els productes que ofereix la marca, entre els quals habilitar una sala per a concerts de grups emergents. El gerent, Joan Castelló, té clar que l'empresa vol mantenir-se en el negoci de la música i no descarta, en el futur, d'acomplir un dels projectes que ja havia planificat: prestar un servei de fil musical per a centres comercials. A banda, aquesta empresa familiar catalana espera que un canvi d'actitud en els consumidors els ajudi a remuntar: "Confiam que el problema de la pirateria es pugui resoldre i la gent entengui que la música no és gratis", afirma el gerent de la firma.

El carrer de Tallers continuarà actiu. El concurs de creditors no afecta tres botigues que, si bé operen sota la marca Discos Castelló, pertanyen a una altra empresa de la família. Es tracta dels establiments situats al carrer de Tallers, als números 3 i 7, i un altre a Sant Cugat del Vallès. Tot i que tenen el mateix origen familiar, operen com una empresa independent, Agustí Castelló Bansell, de manera que la seva activitat comercial, amb una plantilla de vuit treballadors, es mantindrà.

De venedor de camises a icona de les botigues de discs a Barcelona

Quan Antoni Castelló regentava, el 1929, una botiga de roba al mercat de Sant Antoni de Barcelona poc s'imaginava que canviar aquell negoci per un altre de basat en la seva gran passió li canviaria la vida, a ell i a tres generacions més de Castelló. El 1933 va canviar les camises pels discs: obrí una botiga al número 113 del carrer de l'Hospital, Discos Castelló. Havia obtingut el primer material a Ràdio Gibernau, on li venien discs a 50 cèntims de pesseta. Aviat arribà una prova de foc, la guerra civil, que va superar amb no pas poques penúries, fins al punt que va canviar discs per queviures quan la fam assetjava. La petita botiga anava bé, i el fill gran en va obrir una altra els anys 50, i va incorporar-hi la venda a l'engròs. Un altre fill obrí poc després un nou establiment al carrer de Tallers. El negoci creixia, i el més petit dels germans Castelló s'afegia al negoci que havia creat el pare amb una altra botiga, també al carrer de Tallers.

Durant els 75 anys d'història de Discos Castelló, la marca s'ha caracteritzat per un servei personalitzat al client, sempre atent als gustos de tots els col·lectius, per minoritaris que fossin. Discos Castelló va ser pionera a treballar els catàlegs d'importació, per poder trobar qualsevol disc publicat a qualsevol part del món. L'empresa també s'ha distingit per la implicació en campanyes reivindicatives, com ara la reclamació de la rebuixa de l'IVA als discs (actualment, el 16%, enfront del 4% d'algunes altres activitats culturals).

La situació de Discos Castelló no és excepcional. Petits negocis dedicats a la venda al detall de música han hagut d'abaixar la persiana aquests darrers anys, assetjats per la pirateria, que a

Barcelona té una especial incidència, i també pel nou negoci, totalment legal, de venda de música per internet. En aquesta crisi generalitzada de la indústria musical s'hi ha d'afegir un ter-

cer factor que té a veure amb un canvi d'hàbits en el consum de música. Les polítiques comercials agressives de moltes multinacionals discogràfiques, que s'han decantat a favor de l'oferta a la xarxa, han fet que la varietat a les prestatgeries de les botigues de discs cada vegada siguin més limitades. La venda de discs sencers per internet va créixer d'un 36% el 2008, segons dades de la Federació Internacional de Productes Fonogràfics.

I així s'ha matat una de les armes més poderoses de Discos Castelló, la voluntat de satisfer qualsevol gust musical, per minoritari que fos i encara que el disc es trobés a l'altra punta de món. Ara, amb internet, aquest servei ha perdut el plus de qualitat que fa anys empenyia els clients a recórrer a Discos Castelló per trobar-hi una raresa.

Des del 2001, i de forma consecutiva, el CD ha perdut quota de mercat, i no sembla que el camí de la recuperació sigui senzill. Per això, Discos Castelló confia sortir-se'n, si més no per a tenir l'oportunitat de reconvertir el negoci com havia previst abans de rebre el cop mortal de la pirateria.

Gemma Aguilera

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Candelera

Plorava, sense conhort, Demèter, la terra mare. Filla del temps, Cronos, i de la terra, Rea, havia concebut amb Zeus, pare de déus i homes, Persèfone. La criatura collia flors i menjava magrana quan Hades, déu del món subterrani, enamorat, la raptà; volia que regnés amb ell als inferns. Mentre, endolada, escampava gemes, laments i llàgrimes, el món esdevenia sec, erm, eixorc. Ritus tractaven de procurar-li un regrés gloriós; l'antiga Roma la buscava, l'esperava amb candelletes, en començar el

febrer, una processó de llums la *diada de les llums*. Quan la xicona retornava, alliberada del segrest, esclatava la natura, brotava, reverdia, floria; i la mare, joiosa, esclafia el riure a barra plena. Ens explicaven els grecs la successió d'hiverns i primaveres i l'odissea de la llavor que, sembrada en la negror subterrània uns quants mesos, brolla en brins, escampant el goig de l'esperança de collita.

El subconscient col·lectiu del nostre poble fa perviure el mite en la dita: "Si la Candelera plora, l'hivern és fora; si riu, ja estem en l'estiu." I manté cerimònies semblants en la benedicció i processó de candelles el dos de febrer, consagrat a Februa, mare de Mart, deessa de prenyades,

que lliurava de febres les parteres, honorada amb processons de brandons per a apaivagar els mals esperits hivernals, dispensadors d'estossecs i refredats, i el

seu cap, Plutó, carceller de la primavera Prosèpina, i per a expiar *-februa-* els espectres del fred, procurant el retorn de la vida. Un símbol recollit amb la grandesa del senzill en l'Entrada de la Flor de Torrent (Horta) cada u de febrer: la primera branca florida, promesa de primavera i de futura collita, del terme és portada pels fadrins processionalment a la ciutat

i dipositada als peus de la marededéu del Roser, hereva de la divina protecció sobre flors i donzelles.

Periodista